

Beste leden van de gemeenteraad, geacht college. Hartelijk dank dat ik u hier mag toespreken.

### **Behoudt bibliotheken: die brengen ons samen**

*De bieb zorgt voor een onmisbare sociale infrastructuur, die mensen sterker maakt. Wees daar zuinig op,* zegt Bart Brouwers, hoogleraar journalistiek in zijn opiniestuk enkele weken geleden in Trouw.

Nog een citaat van hem: *‘Wie de bieb ziet als een verzameling boeken, is er nooit binnen geweest – of teert op een misvormd geheugen. De bibliotheek is de plek waar kennis wordt gebracht, gehaald en gedeeld via een grote diversiteit aan programmaonderdelen, toevallige of geplande ontmoetingen en – inderdaad – heel veel beschikbare letters; op papier, virtueel en in levende lijve.’* Einde citaat.

Deze transformatie van uitleenbibliotheek naar programmerende bibliotheek is de afgelopen jaren in Goirle tot stand gekomen samen met de gemeente, lokale partners en de inwoners van Goirle. De bibliotheek in Goirle is een succesvolle bibliotheek waar veel inwoners van Goirle actief gebruik van maken. Met ruim 6.400 leden is 27% van de inwoners van Goirle lid van de bibliotheek; dat is fors boven het landelijk gemiddelde. In 2018 werden er meer dan 190.000 boeken uitgeleend en waren er ruim 85.000 bezoekers in de bibliotheek. Samen met de gemeente, lokale organisaties, het Jan van Besouw en de inwoners van Goirle heeft de Bibliotheek Goirle 234 activiteiten georganiseerd. Voorbeelden hiervan zijn het Zilverbrein, Het Gevoel van Goirle en van Riel, Heel Goirle Stemt, Het Goede Doelen Dictee, Workshops Googles Geheimen voor Goirlese ondernemers, het Taalhuis spreekuur, spreekuur We Helpen, inloopsprekuren stamboomonderzoek Goolse Genen, Informatiecafé de Beurs (i.s.m. gemeente, Formulierenbrigade en de Leystromen), Senioren Workshops en nog veel meer. Het draagvlak en de waardering voor de veranderende rol van de bibliotheek is groot onder de inwoners van de gemeente Goirle.

Maar in het voorstel dat nu bij de gemeenteraad ligt, wordt de bibliotheek onevenredig zwaar getroffen. De aanvullende subsidie van 30.000 euro aan de bibliotheek wordt stopgezet en het college stelt als optie voor om de culturele partijen die een plaats hebben in het Cultureel Centrum Jan van Besouw: SCAG, bibliotheek en Factorium gezamenlijk te laten zoeken naar een forse taakstellende bezuiniging. Het college denkt hiermee de komende jaren een bezuiniging van 300.000 euro te kunnen realiseren. Nou, ik denk dat dat niet realistisch is en ik ga u nu uitleggen waarom.

Ik wil graag uw geheugen even opfrissen. De afgelopen 10 jaar heeft de bibliotheek Goirle al ruim 25% moeten bezuinigen op het bibliotheekwerk, terwijl er meer taken zijn bijgekomen, zoals het programmeren van activiteiten. In het voorliggende voorstel vraagt u aan de bibliotheek om nog eens ruim 25% te bezuinigen. Want stel dat de 300.000 euro gelijk verdeeld wordt over de drie partijen, dan betekent dat de bibliotheek 100.000 + de bovengenoemde 30.000 euro, in totaal 130.000 euro moet bezuinigen. Hiermee helpt u in feite de bibliotheek in Goirle om zeep en breekt de gemeente in één klap af, wat we de afgelopen jaren hebben opgebouwd.

En beste gemeenteraad: kom bij mij niet aanzetten dat wij nog niet naar de kosten hebben gekeken, kom bij mij niet aanzetten dat we nog wel wat meer kunnen doen aan samenwerking en kom bij mij ook niet aanzetten dat wij heel anders naar onze bibliotheekvestiging in Jan van Besouw moeten kijken. Het zouden terechte opmerkingen zijn als we de afgelopen jaren niet al vele kostenbesparingen hebben doorgevoerd. Het zouden terechte opmerkingen zijn als we de afgelopen jaren niet al vele plannen hebben gemaakt samen met de gemeente voor het samenwonen met sociale partners in de bibliotheek en in het Jan van Besouw waar de gemeente om moverende redenen niet voor gekozen heeft. Het zouden terechte opmerkingen zijn als we niet hadden laten zien hoe we dwars door de crisis en de bezuinigingen van ruim 25% toch al veel veranderingen wisten te bewerkstelligen. Het vet is van de botten.

We zijn getransformeerd van een uitleenbibliotheek naar een programmerende bibliotheek die midden in de samenleving van Goirle staat. En met 25% minder subsidie de afgelopen jaren is dat een prestatie van formaat!

En beste gemeenteraad: We zijn niet klaar; er ligt nog een hoop werk te doen. Zijn er minder laaggeletterden? Nee. Zijn er minder kinderen met taalachterstanden? Nee. Vraagt de landelijke overheid en u als gemeente met al uw digitale dienstverlening en minder balies om meer zelfredzaamheid van uw burgers? Ja. Kunnen burgers dat allemaal? Nee, er zijn 4 miljoen Nederlanders die dat niet kunnen. Daarvan wonen er circa 6000 in Goirle. Wie gaat ze dat leren? De bibliotheek zou dat graag doen. Wij staan klaar voor elke inwoner van Goirle. Één van de kernwaarden van de gemeente Goirle is dat Goirle sociaal is. Zorg voor de meest kwetsbare inwoners wordt als kerntaak beschouwd. De bibliotheek helpt deze kwetsbare inwoners. Als u instemt met het voorstel voor deze forse taakstellende bezuinigingen, dan wordt dit allemaal onmogelijk gemaakt.

Het wordt tijd om weer te investeren. Investeren in de zelfredzaamheid en regie van onze burgers. Investeren in talentontwikkeling en taalontwikkeling van kinderen, om zo te helpen voorkomen dat ze later in de jeugdzorg belanden. Investeren in cultuur en in de bibliotheek! Dat inzicht had het college 10 maanden geleden met het besluit om 30.000 euro extra subsidie te geven om al die extra taken en activiteiten uit te voeren. Op 13 december 2018, zo'n 10 maanden geleden, heeft het college aan de bibliotheek een brief gestuurd over aanvullende subsidie. Ik citeer uit deze brief: *'De bibliotheek Goirle is sinds 2011 getransformeerd van een uitleenbibliotheek naar een programmerende bibliotheek, met een focus op het realiseren van lokale maatschappelijke meerwaarde. De bibliotheek is nu een aantrekkelijke en laagdrempelige ontmoetingsplek, waar alle inwoners van de gemeente Goirle welkom zijn en zich kunnen verrijken met kennis en verhalen. Kortom: een bibliotheek met een veel uitgebreider taken- en activiteitenpakket dan in 2011. Het college van B&W heeft dan ook besloten om tegemoet te komen aan uw verzoek tot aanvullende subsidiëring voor 2019 van 30.000 euro.'* Einde citaat. De wethouder heeft in gesprekken met de bibliotheek de intentie uitgesproken dat deze aanvullende subsidie een structureel karakter krijgt. Het college heeft daarmee ook ingezien dat het niet meer te doen was voor de bibliotheek: al die extra taken en activiteiten met minder geld. Het houdt een keer op!

Beste gemeenteraad, alstublieft, breek met uw besluit niet af, wat we de afgelopen jaren in Goirle hebben opgebouwd en zorg dat we de bibliotheek kunnen behouden voor de inwoners van Goirle. Ik wens u veel wijsheid bij het nemen van dit besluit.

Goirle, 22 oktober 2019.

Peter Kok

Directeur-bestuurder Bibliotheek Midden-Brabant